

Aika 12.02.2026, klo 14:00

Paikka Satasairaala A6 neuvotteluhuone kerros 6/Teams

Käsiteltävät asiat

- § 1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- § 2 Kokouksen pöytäkirjantarkastajat
- § 3 Hyvinvointialueen uuden strategian valmistelun tilannekatsaus
- § 4 Kestävän kasvun Satakunta 2 ja Satakunnan Omalääkäri 2.0 -Hankkeiden loppuraportti
- § 5 Satakunnan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosa sekä erillissuunnitelma
- § 6 Sata-alueen ja 3. sektorin yhteistyömalli
- § 7 Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakuntien kokousaikataulu 2026
- § 8 Vastine valtuustoaloitteeseen koskien Järjestöavustusten yleisten ehtojen tarkentamista
- § 9 Vastine valtuustoaloitteeseen koskien lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto Satakunnan hyvinvointialueella
- § 10 Tiedoksi merkittävät asiat

Osallistujat

Heidi Sakari, puheenjohtaja
Jenni Lindfors, 1. varapuheenjohtaja
Terttu Grönvall, sihteeri
Pauliina Aalto
Petri Ahokangas
Nea Hakala
Vilho Hakala
Arimo Koivisto
Mirva Korvala
Henna Kyhä
Charlotta Nordling
Roope Rantala
Seppo Sattilainen
Pyry Väre
Heidi Viljanen
Hanna-Leena Markki

§ 1**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus****Ehdotus**

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittelyjärjestykseksi hyväksytään esityslista.

§ 2**Kokouksen pöytäkirjantarkastajat**

Hallintosäännön 140 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Roope Rantala ja Seppo Sattilainen.

§ 3**Hyvinvointialueen uuden strategian valmistelun tilannekatsaus**

SATAHADno-2024-1068

Valmistelijat / lisätiedot:

Marika Lanne, marika.lanne@sata.fi

Liitteet

1 Strategian valmistelu vaikuttamistoimielimet ja lautakunnat_helmi-maaliskuu 2026.pdf

Hyvinvointialuelain (611/2021, 41 §) mukaan hyvinvointialueella on oltava strategia, jossa hyvinvointialueen aluevaltuusto päättää toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Hyvinvointialueen strategian tulee perustua arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Lisäksi toimintansa ja taloutensa suunnittelua ja johtamista varten hyvinvointialueen on osana hyvinvointialuestrategiaa laadittava palvelustrategia (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 11 §). Hyvinvointialueen strategiseen asiakirjakokonaisuuteen kuuluu lisäksi pelastustoimen palvelutasopäätös (Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021, 6 §). Se hyväksytään aluevaltuustossa ja siinäkin on otettava huomioon valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset, strategiset tavoitteet.

Uuden strategiakauden valmistelun taustatyö on käynnistynyt keväällä 2025 aluevaltuuston ja aluehallituksen puheenjohtajistolle tehdyillä haastatteluilla voimassa olevan strategian vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Arvioinnista laadittua raporttia on hyödynnetty taustamateriaalina uuden strategian valmistelussa. Strategian valmistelun tukena on hyödynnetty myös erilaisia toimintaympäristöä ja alueen väestön palvelutarvetta kuvaavia alueellisia ja kansallisia raportteja.

Aluehallitus on 19.8.2025 (§ 244) päätöksellään käynnistänyt uuden strategian valmistelun ja nimennyt työtä ohjaamaan poliittisen ohjausryhmän. Ohjausryhmä on parlamentaarinen ja siihen kuuluu myös edustus johtavista viranhaltijoista ja henkilöstöstä. Hyvinvointialueen johtoryhmä toimii strategiатыön operatiivisena, ohjaavana tahona.

Strategia on muutoksen johtamisen työväline. Strategiaa valmisteltaessa arvioidaan, mihin ongelmiin strategia tarjoaa vastauksia. Strategiaa tarvitaan, koska resurssit ovat rajalliset. Siksi strategian tulisi aina sisältää valintoja, mihin asioihin strategiakaudella keskitytään, minkä asioiden ja miten tulisi parantua strategiakaudella. Strategia kertoo aluevaltuuston tahtotilan, ja on siksi tärkein sekä poliittista että operatiivista johtamista ohjaava asiakirja.

Strategian toimeenpanon työvälineeksi on valittu OKR-malli. Se edesauttaa siinä, että toimintasuunnitelma ja sen toteuttamisen toimenpiteet johdetaan aidosti strategiasta, ja strategiaa myös toteutetaan aluevaltuuston tahtotilan mukaisesti. Jotta OKR-mallia pystytään toteuttamaan, tulee strategian olla riittävät selkeä ja konkreettinen. Vision ja

tavoitteiden tulee osoittaa suunta, johon strategiakaudella edetään, ja toteutettavien toimenpiteiden tulee olla konkreettisia. Jos strategian kirjaukset ovat kovin yleisluonteisia, ei OKR-mallia ole mahdollista toteuttaa.

Strategian valmistelua on toteutettu laajaan osallistamiseen perustuen. Strategian sisältötyö on käynnistynyt lokakuussa 2025 koko Satakunnan väestön kuulemisella, ja saatuja tuloksia on työstetty marraskuussa 2025 aluevaltuuston ja sidosryhmien työpajoissa. Näihin perustuen on hahmoteltu asiat, joita strategian tavoitteisiin ja toimenpiteisiin tulisi sisältyä, ja niihin on vielä pyydetty näkemykset lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten jäseniltä sekä hyvinvointialueen henkilöstöltä. Kyselyn vastaukset tukevat valittuja sisältöjä. Lisäksi hyvinvointialueen henkilöstölle ja aluevaltuutetuille on teetetty arvoja koskeva kysely tammikuussa 2026.

Aluevaltuusto on seminaarissaan tammikuussa 2026 työstänyt strategialuonnokseen nostettuja asioita OKR-mallin edellyttämällä tavalla pohtien tavoitteille suuntaa ja toimenpiteille konkretiaa. Tätä työtä jatketaan poliittisen ohjausryhmän linjausten mukaisesti kevään 2026 aikana huomioiden lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten sekä hyvinvointialueen henkilöstön tuottamat näkemykset asiaan. Tavoitteena on, että aluevaltuusto päättää uudesta strategiasta kokouksessaan kesäkuussa 2026. Ennen päätöksentekoa lautakunnilla ja vaikuttamistoimielimillä on vielä asiassa lausuntomahdollisuus.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakunta päättää

- merkitä tiedoksi strategian valmistelutilanteen sekä
- antaa halutessaan evästyksensä jatkovalmistelulle.

Tiedoksi

Aluehallitus

§ 4**Kestävän kasvun Satakunta 2 ja Satakunnan Omalääkäri 2.0 -Hankkeiden loppuraportti**

SATAHADno-2026-1496

Valmistelijat / lisätiedot:

Aku Äärinen, aku.aarinen@sata.fi

Liitteet

1 Kestävän kasvun Satakunta 2 ja Satakunnan Omalääkäri 2.0 -hankkeiden loppuraportit.pdf

Hankejohtaja Aku Äärinen esittelee Kestävän kasvun Satakunta 2 ja Satakunnan Omalääkäri 2.0 -Hankkeiden loppuraportit.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakunta päättää

- merkitä hankkeiden loppuraportit tietoon saatetuksi.

§ 5**Satakunnan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosa sekä erillissuunnitelma**

SATAHADno-2025-9527

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Liitteet

- 1 Alueellisen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosa 2026-2029.pdf
- 2 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029.pdf
- 3 Alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029.pdf
- 4 Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma 2026-2029

Alueellisen hyvinvointikertomuksen laadinta perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, 7 §). Se on strateginen asiakirja, joka tukee hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyötä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Alueellinen hyvinvointikertomus koostuu nykytilaa kuvaavasta kertomusosasta ja suunnitelmaosasta, ja siinä kuvataan eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Kertomusosassa tarkastellaan alueellista hyvinvoinnin ja terveyden nykytilaa ja olemassa olevia rakenteita ja toimia. Tämä osa on jo hyväksytty aluevaltuustossa lokakuussa 2025. Nyt käsiteltävänä oleva **suunnitelmaosa 2026-2029** kuvaa tavoitteet ja toimenpiteet, joilla vastataan [kertomusosassa](#) 2025-2029 tunnistettuihin haasteisiin. Lisäksi siinä määritellään seurannan mittarit ja vastuu- sekä seurantatahot.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laajaa monialaista yhteistyötä, ja suunnitelmaosan laadintaprosessissa ovat olleet mukana useat eri tahot (kts. dia 4). Suunnitelmaosa yhdistää useita alueellisia lakisäätteisiä suunnitelmia yhdeksi kokonaisuudeksi. Nämä erillissuunnitelmat ovat:

- **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma,**
- **Satakunnan alueellinen neuvolasuunnitelma,**
- **Satakunnan alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma** ja
- Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi.

Lisäksi suunnitelmaosassa on liitteenä osallisuusohjelma, alueellinen ravitsemussuunnitelma ja tasa-arvo- sekä monimuotoisuusohjelma.

Suunnitelmaosaan on liitetty myös Satakunnan kuntien hyvinvointikertomukset, joista pääsee näkemään kunnittain hyvinvoinnin tilan ja suunnitelmat.

Painopisteenä suunnitelmaosassa on aikuisiin ja koko väestöön kohdistuvat tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelmaosan taulukoihin on sisällytetty linkit (ei toimi vielä) aiemmin mainituista erillissuunnitelmista, joista näkee erityisesti näitä kohderyhmiä koskevat erilliset tavoitteet ja toimenpiteet.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakunta päättää

- merkitä alueellisen hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosan 2026-2029 tietoon saatetuksi.

Aluehallitus, § 284, 16.09.2025**Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakunta, § 6, 12.02.2026****§ 6****Sata-alueen ja 3. sektorin yhteistyömalli**

SATAHADno-2025-9503

Aluehallitus, 16.09.2025, § 284

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Satakunnan hyvinvointialue ja maakunnan kolmannen sektorin toimijat ovat yhteistyössä laatineet yhteistyömallin, jonka päätavoitteena on kuvata Satakunnan hyvinvointialueen ja 3. sektorin yhteistyön rakenteita, periaatteita ja organisoitumista, vastuutahoja sekä yhteistyön kannalta keskeisiä sisältöjä ja toiminta-alustoja. Lisäksi yhteistyömallilla kuvataan esimerkkejä hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista, joita voi ottaa käyttöön omaan toimintaympäristöön sovellettuna koko maakunnassa.

Satakunnan hyvinvointialue ja maakunnassa toimivat yhdistykset sekä seurakunnat pyrkivät yhdessä rakentamaan yhteistyöhön, jonka avulla voidaan vaikuttavasti edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja turvallisuutta. Toimivan yhteistyön avulla voidaan hyödyntää kaikkien toimijoiden asiantuntemusta, välttää päällekkäisyyksiä, laajentaa hyviä käytäntöjä ja edistää rajallisten resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä. Asiakirjassa kuvattuihin esimerkkeihin yhteistyökäytännöistä ja toimintojen laajuudesta saattaa vaikuttaa muuttuva rahoitus ja eri hankkeiden elinkaari.

Yhteistyömallin hyväksyy Sata-alueen aluehallitus ja sitä päivitetään tarvittavilta osin valtuustokausittain. Järjestöjen osalta asiakirjan hyväksyy JYTRY eli järjestö toiminnasta vastaava Satakunnan järjestöjen neuvottelukunta.

Ehdotus

Esittelijä: Tero Mäkiranta, hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

- hyväksyä Sata-alueen ja 3. sektorin yhteistyömallin

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti lähettää asian lausuttavaksi lautakuntiin ja vaikuttamistoimielimiin.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakunta, 12.02.2026, § 6

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Liitteet

1 Sata_alueen ja 3. sektorin yhteistyömalli 04122025

Asian esittelyteksti aluehallituksen kokouksessa 16.9.2025 § 284.

Aluehallitus päätti yksimielisesti lähettää asian lausuttavaksi lautakuntiin ja vaikuttamistoimielimiin.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakunta päättää

- merkitä tiedoksi annetun alustuksen Sata-alueen ja 3. sektorin yhteistyömallista sekä
- antaa halutessaan lausunnon asiasta aluehallitukselle.

Tiedoksi

Hanna-Leena Markki, aluehallitus

§ 7**Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakuntien kokousaikataulu 2026**

SATAHADno-2025-12266

Valmistelijat / lisätiedot:

Emilia Tomminen, emilia.tomminen@sata.fi

Satakunnan hyvinvointialueen hallintosäännön 119 §:n mukaan toimitella päätää kokoustensa ajan ja paikan.

Lautakuntien vuoden 2026 kokouksia on suunniteltu niiden toiminnalle varatut määrärahat ja käsiteltävät asiat huomioiden.

Lautakunnalle on laadittu Forms-kysely ajalla 6.11.-13.11.2025, jossa on kartoitettu sopivinta kokousaikaa ja -päivää. Parhaaksi kokousajankohdaksi valikoitui torstai aikavälillä 14.00-16.00.

Lautakunnalle esitetään vuodelle 2026 kokouksia seuraavasti:

- keskiviikko 29.4.2026 klo 12.00 lautakuntien yhteiskokous strategian käsittelyyn
- torstai 28.5.2026 klo 14.00
- torstai 10.9.2026 klo 14.00
- torstai 8.10.2026 klo 14.00

Lautakunta linjaa samalla, pidetäänkö kokoukset etä-, hybridi-, vai läsnäolokokouksina.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Perhe- ja sosiaalipalveluiden lautakunta päätää

- hyväksyä kokousaikataulun vuodelle 2026.

Tiedoksi

Viestintä

§ 8**Vastine valtuustoaloitteeseen koskien Järjestöavustusten yleisten ehtojen tarkentamista**

SATAHADno-2025-10811

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Liitteet

1 Järjestöavustusten yleisten ehtojen tarkentaminen, Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä, valtuustoaloite 6.10.2025

Asian vireilletulo

Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä on jättänyt 1.12.2025 valtuustoaloitteen järjestöavustusten yleisten ehtojen tarkentamiseksi. Valtuustoaloitteessa esitetään huoli siitä, että hyvinvointialueen myöntämien järjestöavustusten yleiset ehdot eivät riittävän selkeästi rajaa poliittisen toiminnan tukemista avustusten käytön ulkopuolelle. Aloitteessa korostetaan julkisen rahankäytön läpinäkyvyyttä, luottamusta hallintoon sekä tarvetta ehkäistä jääviys- ja puolueettomuusongelmia.

Vastine valtuustoaloitteeseen

Aluehallitus on kokouksessaan 15.10.2024 (§ 338) hyväksynyt *järjestöavustusten periaatteet Satakunnan hyvinvointialueella*. Järjestöavustusperiaatteiden lähtökohtana on, että avustuksia myönnetään yleishyödylliseen toimintaan, joka tukee hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä, edistää asukkaiden hyvinvointia ja täydentää palvelujärjestelmää. Avustuksia ei myönnetä toimintaan, joka kuuluu hyvinvointialueen lakisääteiseen järjestämisvastuuseen, eikä toimintaan, joka on luonteeltaan liiketoiminnallista tai voittoa tavoittelevaa.

Avustusten myöntäminen perustuu ennalta määritelyihin ja avoimiin kriteereihin. Avustuksen käyttö on kohdennettua, suunnitelmallista ja raportoitavaa, ja avustuksen saajan tulee käyttää varat myöntöpäätöksen mukaisesti. Avustusten käyttöä valvotaan raportoinnin sekä tarvittaessa takaisinperintämenettelyjen kautta. Näin varmistetaan julkisten varojen asianmukainen ja läpinäkyvä käyttö.

Aloitteessa esitetty huomio siitä, että avustusten mahdollista vaikutusta poliittiseen toimintaan ei voida arvioida ainoastaan kirjanpidollisesti, on hallinnollisesti perusteltu. Julkinen avustus muodostaa osan avustuksen saajan kokonaisrahoitusta, ja rahoituksen kokonaisvaikutuksia on siten tarkasteltava laajemmin kuin yksittäisten kuluerien tasolla.

Hyvinvointialueen näkökulmasta avustusten arviointi perustuu kuitenkin ensisijaisesti avustettavan toiminnan sisältöön, tavoitteisiin ja yleishyödyllisyyteen. Avustusten myöntämisessä ei arvioida järjestöjen poliittisia mielipiteitä, maailmankatsomusta tai jäsenistön henkilökohtaisia sidonnaisuuksia, mikäli avustettava toiminta täyttää asetetut avustusehdot. Avustusten kohdentaminen muuhun kuin myöntöpäätöksen mukaiseen toimintaan ei ole sallittua.

Hallintolain (434/2003) 6 §:ssä säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet, erityisesti objektiviteetti-, yhdenvertaisuus- ja tarkoitussidonnaisuuden periaatteet, edellyttävät, että viranomaisen päätöksenteko perustuu asiallisiin, hyväksyttäviin ja ennalta

määriteltyihin perusteisiin. Päätöksenteko ei saa perustua epäasiallisiin syihin, kuten poliittisiin mielipiteisiin tai ideologisiin lähtökohtiin, vaan arvioitavan toiminnan sisältöön ja sen yhteyteen hyvinvointialueen tehtäviin.

Perustuslain (731/1999) 6 §:ssä säädetty yhdenvertaisuus sekä 13 §:ssä turvattu yhdistymisvapaus asettavat julkiselle vallalle velvoitteen kohdella toimijoita tasapuolisesti. Hyvinvointialue ei voi ilman hyväksyttävää ja lakiin perustuvaa syytä sulkea järjestöjä avustusten ulkopuolelle niiden poliittisen mielipiteen tai aatteellisen taustan perusteella. Tätä lähtökohtaa vahvistaa myös yhdenvertaisuuslaki (1325/2014), jonka mukaan ketään ei saa asettaa eri asemaan mielipiteen perusteella.

Valtioneuvoston periaatepäättös kansalliseksi korruptionvastaiseksi strategiaksi ja toimenpideohjelmaksi korostaa korruptiontorjuntaa, päätöksenteon läpinäkyvyyttä, rehellisyyttä ja vastuullisuutta julkisessa hallinnossa. Nämä periaatteet tukevat Satakunnan hyvinvointialueen näkökulmaa siitä, että järjestöavustusten myöntämisperiaatteiden tulee perustua asiallisiin, avoimiin ja lakiin perustuviin kriteereihin sekä päätöksenteon puolueettomuuteen eikä poliittiseen toimintaan tukeutumiseen.

Yhteenveto

Edellä katsotuin perusteluin Satakunnan hyvinvointialue katsoo, että voimassa olevat järjestöavustusperiaatteet, yhdessä sovellettavan lainsäädännön kanssa, muodostavat riittävän ja oikeudellisesti kestävänsä kehysten julkisten varojen käytölle, valvonnalle sekä päätöksenteon puolueettomuudelle ja läpinäkyvyydelle.

Järjestöavustusten kohdentaminen avustettavan toiminnan sisältöön, tavoitteisiin ja vaikuttavuuteen on hallinnollisesti perustellumpaa ja oikeudellisesti kestävämpää kuin järjestöjen kokonaisrahoituksen tai mahdollisten poliittisten vaikutusten arviointi. Näin ollen hyvinvointialue ei katso tarpeelliseksi ryhtyä muuttamaan voimassa olevia järjestöavustusperiaatteita valtuustoaloitteessa esitetyin perustein.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Perhe- ja sosiaalipalvelujen lautakunta päättää

- merkitä tiedoksi esitetyn vastineen ja ehdottaa, että aluehallitus merkitsee vastineen tiedoksi ja lähettää aloitteen ja vastineen aluevaltuustolle.

Tiedoksi

Aluehallitus

§ 9**Vastine valtuustoaloitteeseen koskien lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto Satakunnan hyvinvointialueella**

SATAHADno-2025-13316

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Emilia Tomminen, emilia.tomminen@sata.fi

Liitteet

1 Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto Satakunnan hyvinvointialueella, vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä, valtuustoaloite 1.12.2025

Asian vireilletulo

Satakunnan Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä jätti 1.12.2025 valtuustoaloitteen, jossa esitetään lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) systemaattista käyttöönottoa Satakunnan hyvinvointialueella. Aloitteen mukaan LAVA ei tällä hetkellä sisällä järjestelmällisesti päätösten valmisteluun, eivätkä valmistelijat käytä yhdenmukaisia työvälineitä tai ohjeistusta. Ilman lapsivaikutusten arviointia päätöksillä voi olla ennakoimattomia ja mahdollisesti kielteisiä vaikutuksia, jotka voivat lisätä pitkän aikavälin kustannuksia.

Vastine valtuustoaloitteeseen

Aluevaltuusto käsitteli 10.6.2024 lapsibudjetoinnin osaamisen kehittämistä koskevaa valtuustoaloitevastinetta. Tuossa yhteydessä todettiin, että lapsibudjetoinnin osaamista voidaan edistää ennen varsinaisen tietopohjan rakentumista ja käyttöönottoa. Tavoitteena on seurata kansallista kehitystä ja hyödyntää ratkaisuja, kun se on mahdollista. LAVA ja lapsibudjetointi tukevat toisiaan ja ovat osa tiedolla johtamisen kehittämistä. Vuoden 2024 aloitteen mukaisiin systemaattisiin toimiin ei kuitenkaan ole ollut resurssien näkökulmasta laajasti mahdollisuuksia.

Hyvinvointialue yhtyy aloitteessa esitettyyn näkemykseen siitä, että lasten ja nuorten hyvinvoinnin huomioiminen päätöksenteossa on ensiarvoisen tärkeää. YK:n lapsen oikeuksien sopimus ja kansalliset suositukset tukevat LAVA:n systemaattista käyttöä.

Hyvinvointialueella on laadittu EVA-lomake, joka sisältää arvioinnin muun muassa lapsiin ja nuoriin, asukkaisiin, talouteen, henkilöstöön, vastuullisuuteen, sidosryhmiin ja muista organisaatioon kohdistuvista vaikutuksista. Lapsivaikutusten arviointi sisältyy osaksi tätä kokonaisuutta. Hyvinvointialueella on kuitenkin tunnistettu päätösvaikutusten ennakkoarvioinnin prosessin kehittämistarpeet ja tämä on työn alla. Luottamushenkilöille toteutetussa itsearvioinnissa päätösvaikutusten ennakkoarvioinnin näkyväksi tekeminen osana poliittista päätöksentekoa on myös noussut esiin.

Hyvinvointialueella tehdään ennakko-vaikutusten arviointeja (EVA), mutta niiden käyttö ei ole vielä täysin yhdenmukaista kaikessa päätöksenteossa. Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on kuitenkin hyödynnetty sekä suppeampaa että laajempaa lapsivaikutusten arviointia erityisesti tilanteissa, joissa päätösten vaikutukset lapsiin on ollut mahdollista arvioida etukäteen ja vertailla vaihtoehtoisia päätösratkaisuja.

Prosessiarvioinnissa LAVA ei ole ollut systemaattisesti käytössä, mutta esimerkiksi lasten ja nuorten palveluja kehittämissä hankkeissa arviointia on tehty lapsiasiakkaan näkökulmasta.

Osallisuuden vahvistamiseksi lasten ja nuorten kuuleminen voidaan toteuttaa hyödyntämällä esimerkiksi kokemosaaajia, nuorisovaltuustoa tai kuntien lapsivaltuustoja.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialueella SataSoila-hankkeessa on koulutettu lastensuojelun kokemosaaajia. Hankkeen tuella Satanuorten (kokemosaaajien) luoma Lapsen oikeuksien sopimuksen mukainen LOS-passi (koulutus) voidaan toteuttaa verkkokoulutuksena. Koulutuksen suorittaminen on mahdollistettu hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palveluiden henkilökunnalle.

Tiedolla johtamisen työvälineitä on kehitetty, ja tietoaltaan teknisen alustan vaihtuminen vuoden 2025 lopulla on osaltaan vaikuttanut käyttöönoton aikatauluihin. Kehitystyö jatkuu.

Yhteenveto

Hyvinvointialue toteaa, että lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottoa on edistetty edellä kuvatulla tavalla. Hyvinvointialue pitää tärkeänä, että LAVA:n käyttöä vahvistetaan ja systematisoidaan, mutta nykyisessä resurssitilanteessa eteneminen on asteittaista. EVA-prosessin kehittämistä ohjataan siten, että se tukee kustannustehokasta, vaikuttavaa ja oikeudenmukaista päätöksentekoa. Lapsibudjetointia edistetään rinnakkain myös tiedolla johtamisen kehittämisen kanssa.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Perhe- ja sosiaalipalvelujen lautakunta päättää

- merkitä tiedoksi esitetyn vastineen ja ehdottaa, että aluehallitus merkitsee vastineen tiedoksi ja lähettää aloitteen ja vastineen aluevaltuustolle.

Tiedoksi

Aluehallitus

§ 10**Tiedoksi merkittävät asiat**

Valmistelijat / lisätiedot:

Hanna-Leena Markki, hanna-leena.markki@sata.fi

Oheismateriaali

1 Vuosittainen raportti 2025.pdf

Tiedoksi merkittävissä asioissa:

- Vuosittainen raportti hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosan 2024–2025 pohjalta (Aluehallitus 20.1.2026 § 13)

Ehdotus

Esittelijä: Hanna-Leena Markki

Merkitään tiedoksi.